

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 39. ANUL XV.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditiua foiei pe afara la c. r. poste, cu hani ga'ta prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ur' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 14/26 Maiu 1867.

Deschiderea Senatului imperialu.

Dela prefacerea lucrurilor in monarchia austriaca, dela sistarea constitutiunei din Fauru, au trecut mai doi ani. De atunci vedemu ca dualismulu s'a inauguratu, vedemu doue ministere in Vien'a si Pest'a. Iritatiunea spiriteloru dincolo de Lait'a era mare pre tempulu ministeriului Belcredi, carele inaugurase acesta prefacere de lucruri. Dietele convocate dupa venirea dlui d. Beust la Guvernu dederu espressione, cea mai mare parte, unei mari nemultiamiri cu schimbarea inaugurata si cereau restitutiunea constitutiunei din Fauru. Astadi le vedemu intrunite in senatulu imperialu.

Nu scimu care va fi spiritulu acestoru corpuru adunate, insa putemu presupune, ca dupa atatea conferintie ce se tinura de deputati mai inainte de deschidere, presiedintii nu voru fi remasu straini de ideile predominantore in acelea si asi'a nu vomu gresi candu vomu lua, ca cuventurile lor de deschidere esprima in catu-va spiritulu ambeleru corpuru ale senatului imperialu.

Presiedintele casei de susu amintesce indata la inceputulu cuventurei sele de cele ce s'a petrecutu in restempulu, de candu activitatea senatului imperialu fu „esilata“ si de pericolulu ce amenintia imperiulu si arata in decursulu cuventurei sele, ca e „detoria missiunei senatului imperialu ca sa ajunga la o tinta, carea sa dea poporeloru unu dreptu „constitutiunalu nedisputabilu, ca poporele sa se intarésca in indreptatirea lor politica si sa invieze „consciintia de sine in trensele, ca in manile lor „se afla o parte insemnata din destinele lor, si ca „ele numai prin concordia potu sa ingrijesca de buna starea lor.“

Presiedintele casei de josu Dr. Giskra, vorbindu despre problemele ce are sa le deslege senatulu imperialu dice ca aceste sunt mari. „Nu numai ceea ce s'a neglesu trebuie sa se intregésca, nu sunt de a se indrepta numai daunele tempului din urma, nu numai de a se ordina finantiele, de a se redica economi'a poporala si puterea contributiunala si de a le da vietia, si de a se delaturá retele ereditate in aministratiune, recunoscute de tote partile, deplase de atatea ori, insa nici odata delaturate, nu numai de a frange catenele slendrianului vechiu si a obiceiului, nu numai de a insuflá vietia noua in organismulu celu obositu, prin reforme adencu taietore si de a face ca inteliginti'a si lucrulu sa fia factorii datatori de mesura in afacerile publice, ci si asiedi mintele constitutiunali cari au suferitu tare prin singur'a parintia a acelor'a ce era mai inainte in Austri'a sa vina la adeverata lor onore, sa garanteze cetátienuloru statului drepturi de omeni liberi, iera natiunalitatiloru conditiunile esistintiei si culturai lor, fara de suprimerea minoritatiloru si fara de vatemarea comunitatiloru politice, tieriloru autonomi'a de lipsa fara de vatemarea intregului, confessiuniloru sa li se dea drepturi egale si sa se deslege puterea si cetátienui statului de urmárilor unoru contracte nefericite, spiritulu celu adeveratu alu constitutiunalismulu si progressulu sa se invieze in toti ramii vietiei publice, si tote tierile reprezentate aici, cari se distingu in imperiu prin buna starea lor, celu putinu sa nu fia mai putinu impartásite de acele asiediaminte parlamentari, ce suntu dejá reactivate in alta parte a imperiului, sa se incheia si inarésca odata pacea interna cea de multu dorita si adeverata si impacarea sa se faca asi'a, ca pre langa tota recunoscerea si pretiunerea drepturiloru de dincolo si insusirele lor deosebite, puterile economice de dincóce de Lait'a sa nu fia sacrificate, ca sarcinele finantiale sa fia impartite dupa dreptate si ecuitate si ca prin ori si ce asiediaminte puterea integritatiloru sa nu suferu si sa nu se vatemu.“

In aceste cugetam ca e depusu spiritulu reprezentantiei in senatulu imperialu.

In scurtu vomu avé si cuventulu de tronu si apoi desbaterile in sele si atunci vomu putea combina mai multu despre situatiunea imperiului.

Eveneminte politice.

Sabiu 13 Maiu.

In momentulu de fatia trei punete din monarchia sunt interesante: Vien'a, Pest'a si Agramu.

Senatulu imperialu e deschisu si dupa cele ce ne aducu diuariele de Vien'a, deputatii aceluia in cea mai mare parte suntu ga'ta a se impaca cu starea lucrurilor de fatia si asi'a s'a si apucatu a eroi unu planu pentru o tratare practica a lucrurilor celoru mai de aproape si mai momentuóse. Inainte de tote credu deputatii a fi de lipsa alegerea unui comitetu, despartitu in trei sectiuni. Cea dintai sa se ocupe cu cestiuni constitutiunale cu totulu independent de cestiunea impacarei cu Ungari'a, a dou'a cu partea finantala dela cestiunea impacarei, a trei'a in fine cu cestiunea principala a afacerilor comune cu Ungari'a. Din sectiunile ceste din urma sa se aléga deputatiunea, carea sa intre in prerturare cu deputatiunea dietei unguresci. Dupa presupunerea acést'a aru urmá, ca plenulu casei deputatiloru senatului imperialu numai atunci aru incepe desbateru asupra elaboratului de impacare, candu deputatiunile si-aru fi implinitu missiunea lor.

Dupa diuariele ce le primiram astadi senatulu imperialu Mercuri a avutu si deschiderea solemná. Cuventulu de tronu fu primitu cu placere. Elu promite ministeriu responsabilu si stergerea § 13 din patent'a din Fauru si pre catu se póte autonomia mare. (Lu vomu publica Joi.)

La propunerea lui Herbst se facu unu conclusu in clubulu deputatiloru, ca constitutiunea unguresca numai e o presupunere disputabila a lucrurilor senatului imperialu.

Diet'a din Pest'a nu avu siedintie mai momentuóse. Intr'aceea, cele petrecute in diet'a Croatei in tempulu din urma au neliniscitu multu spiritele, pentruca ceea ce se spera dela acesta dieta nu s'a pututu ajunge intru nimic'a.

Se dice ca diet'a croata va avé a se disolve si a se escrie alegeri nove numai dupa mulcomirea spiritelor. Alta versiune insa spune ca mesura acést'a nu se va aplica nici decum. Actulu incoronarei se spune mai departe nu va fi amanatu prin aceste incidentie nici decum. Intretiesemu aici si scirea aceea, ca la acestu actu, lipsindu acum palatinulu, carele dupa lege este chiamatu a pune coron'a pre capulu Regelui si neprimindu acést'e Deák, carele era alesu pentru functiunea acést'a, va fi insarcinatu a severu acést'a ministrulu presiedinte Andrassy.

Demnitatea palatinala va sa se restituu iera, indata ce se va modifica legea respectiva. Pentru acesta demnitate este si desemnatu Archiducele Iosifu.

Despre diet'a Croatei insemnam, ca M. S. nu va primi deputatiunea cu adres'a dietei. — Din Fiume aflamu, ca comissariulu reg. de acolo Cseha primitu aministratiunea si asupra tinutului din regiurulu acelei cetati si ca locuitorimea cere uniuenea lor cu regatulu Ungariei.

Din afara la rendolu intaiu cetimu explicarea punctelor statorite la Londonu asupra neutralisarei Luxemburgului.

Sciri positive ne spunu ca Imperatulu Rusiei, Regele Prussiei, in dilele cele dintai ale lunei lui Iuniu voru calatori la Parisu. Regele Italiei inca va fi acolo catu mai curendu si despre Imperatulu Austriei amu pomenitu si in nr. trecut. Acum ce-

timu si despre Sultanulu turcescu, ca se pregatesce a calatori si elu la Parisu.

In cercuri diplomatice se vorbesce, ca acesta caletoria a sveraniloru la Parisu aru fi o urmare a moderatiunei documentata din partea Franciei in conferintia din Londonu. Ceea ce amu fostu mentianatu despre cestiunea orientala se repetiesce de nou si lumea politica va sa scie, ca Napoleonu lucra cu tota energi'a pentru o conferintia seu congressu spre deslegarea acestei cestiuni.

In legatura cu aceste mai adaugemu aci despre o scire, carea de multu se arata in diparistic'a si adeca se dice ca regimulu serbescu negociéza cu Port'a pentru Bosni'a si Erzegovin'a, ca acela sa le primésca pre aceste sub aministratiunea sea sub suzeranitatea Portiei. Dimpreuna cu acesta scire vine a se considerá de alta parte cea despre o legatura defensiva si ofensiva intre Serbi'a si Munte-negru. Bulgari'a inca au inceputu a fi mai miscata. Nu e de multu de candu se spunea de unu memorandu alu Bulgariloru, in carele cerea acesti'a autonomia si unione personala cu Turci'a si Sultanulu sa se incoroneze de Rege alu Bulgariloru. Acum se spune ca ei aru avea si unele pretensiuni asupra unoru tieri serbesci si de aceea aru fi ingrigita diplomati'a din Belgradu.

Despre Romani'a incepe diuaristic'a straina a-si impartu parerea si acum, contrariu cu parerile de nemultiamire cu Principele, aflamu constatandu-se, ca elu e forte bine vedutu si popularu in Romani'a la tote clasele populatiunei. Diuariele romane atatu din Bucuresci, catu si din Iasi si Galati intarescu acesta.

Din Creta sosescu sciri nefavoritorie pentru turci. Omeru Pasia fu batutu de trei ori. Cu tote aceste Port'a nu primesce svatulu puteriloru apusene de a parasu acesta insula, a carei locuitorime nu va in nici unu modu a mai remane sub domni'a turcesca. — De alta parte aflamu dupa „Ind. belg.“ ca Port'a si-a facutu unu planu dupa care are de cugeta-si reformá statulu seu dupa norme europene.

De pe malulu Tarnavei 22 Maiu

Vorbirea Esc. Sele a Comissariului regiu alu Transilvaniei, Contelui Em. Péchy, tinuta catra Inaltulu Guvernu regiu au facutu impressiune forte placuta intre natiunalitatile de prin regiurulu acesta, pentruca in dens'a se desfasiura program'a politica a Esc. Sele, din carea vorbesce cu cuvinte incalditore despre impacarea diferitelor interese a acestei tieri si pune tonu deosebitu pe caus'a natiunala, dicendu, ca „cestiunea natiunalitatiloru forméza petra din unghiu si punctulu cardinalu a Transilvaniei“, si ca „Elu recunósce inaintarea nesuatiunii fia-cáru de a-si conservá natiunalitatea etc. „de o detorintia a Sea principala“; — ma vorbirea aceea atragátore inca si aceea amintesce, ca Esc. Sele cere spriginirea nu numai dela tote oficiile actu esistande, ci si dela toti locuitorii acestei tieri oferindu-se a primi cu bucuria dela ori cine deslucirile recerute, „ca sa me convingu din fundamentu, „ca unde — si in ce felu de modu trebuie ejutatu „acolo, unde se cere ajutoriu.“

Déca le luamu aceste espressioni sincere si spre impacare insufletitore in consideratiune in legatura cu ceea, ce le-au esprimatu Esc. Sea cátra unu preotu romanu cu ocaziunea unei deputatiuni in Clusiu, precumca voesce a invetiá si limb'a romana spre a cunósce curatu dorintiele romaniloru, si déca aceste tote Esc. S. le va pune in lucrare, atunci tote natiunalitatile acestei Tieri cu incredere se potu apropiá de Esc. Sea spre a-i dá ajutoriu la complanarea receruta, si cu odichna potu asteptá rezultatele cele mai imbucurátore, pentru a caror'a succesu i voru sci multiamu tote natiunalitatile impacate. —

Mai în urma cu plăcere amu cetitu adt dintr'un'a fôia magiara, ca Ilustritatea Sea D. Alduleanu Vice-presiedinte la Tabla este denumitu de Consiliariu ministerialu; i gratulâmu ministeriului de justitia pentru castigarea unei atare persône cu capacitate, cu caracteru si cu auctoritate, precum e Ilustr. Sea, si ne dore, ca trebe sa mërga din mijloculu nostru, dara si in Pest'a ni taro de lipsa de DSea, si cu incredere ne putemu adressa câtra Ilustr. Sea, ca deca se si duce din Transilvani'a, pentru aceea nu-si va uitâ patri'a sea, ci va remanê credinciosu principiiloru sale pâna acum desfasurate, ca patriotu bunu, ca românu bunu; ne dore mai în urma mergerea sea la Pest'a si de aceea, ca nu cum-va se capatâmu unu Vicepresiedinte magiaru in loculu unui românu acolo, unde dieu! este mare trebuintia de unu Vicepresiedinte românu din multe cause. —

Pesta. (Domnu s'eu amplotiatu.) Reproducemu dupa o coresp. la „Hr. Ztg.“ ddo 17 Maiu c. n. urmatoriulu articulu a emigrantulu magiaru Fr. Pulsky ce aparuse în „1848“:

„Trecutul gloriosu avea multe puncte frumose de splendore, care i dau numelu ungurescu totdeauna o fatia de gloria. Eroismulu putiniloru castigâ lupte mari si acest'a se si petrecea în foile istoriei cu literê nesterse. Tempulu de aur, în care cadea stelele dela medianopte, resaritu si mediadit pre luciulu „marei ungare“ se pastreza de fia-care unguuru ca unu suveniru pietosu. Numele ungurescu era renumitu în trecutu pentru virtutea sea. Insa natiunea nostra nu au fostu numai belicosa, ci si parlamentara; parlamentulu ei potea sa fâna comparatiune cu ori care parlamentu din lume: si multimea advocatiloru se arata în unu numeru evidentu; de acest'a nu amu avea lipsa. Deca aru siedê numai acest'a în mecanismulu celu mare alu vietiei statului, atunci nu s'aru impedece nici odata asiâ, ca sa vremu sa le facemu sa stea. — Insa cum stâmu cu amplotiati nostri? Durere, ca în privintia acest'a nu ne putemu falî cu trecutul. Oficialii nostri din comitate, paditorii poporulu erau domni! Principiulu trecutulu era: amplotiatu nu se face, ci se nasce (non fit, sed nascitur). — Natiunea ungara era jurisprudenta; membri casei de susu erau parinti nascuti ai patriei; nobilii amplotiati nascuti. — Intru adeveru o stare trista paradisiaca, candu nepotulu erediésece oficiulu, tocmai ca pre o sabia ruginita, dela mosiulu seu.

Trecutul sa ne servéseca acum de invetiatura, si inca de o astfelu de invetiatura, carea noi sa nu o urmâmu, nu ne este iertatu a o urmâ. — Tempurile acelea, în care toti oficialii de comitatu se

luau din nobilime, ca elitea (simburulu) comitatulu, în care cei ce nu erau nobili ni se puteau face decatu preoti, medici si scriitori, în care clas'a celoru possessiunati fara chiamare, fara pregatire si fara capacitate trecea barierele, tempurile acelea dicu au trecutu — pentruca erau tempuri prea cavalaresci. —

Vice-comitele, judele cercualu avea o léfa asiâ de putina, incatu celu mai seracu — tocmai sa fi avutu dealmintrea atributele avitice — nu putea primî nici unu oficiu. — Acelea au fostu tempuri de aur, pre care nu le mai dorimu. — Poporulu si-alege amplotiati, ca ei sa-i fia pazitori, operatori, insa nu apasatori. Poporulu nu traiesce pentru amplotiatu, ci amplotiatulu este pentru poporu.

Multi barbati din tempulu celu vechiu cu greu se potu invoi cu cugetarea acest'a „curiosa“; în capatin'a loru cea mare nu incape alta convictiune mai buna. Oficialii antimerciali si acum'a credu inca, ca ei se alegu de a fi domni iera nu amplotiati. Dilele cele frumose arcadice, în care judii cercuali numai în carutie cu patru telegari *) aratau unu semnu de vietia alu oficiulu loru, au disparutu asemenea fumulu **). O astfelu de restitutio în integrum nu dorimu.

În tempu de nouespredece ani plini de necasu au cugetatu si invetiatu natiunea multa. Si o natiune care cugeta progreséza în cultura si scie sa scota din trecutu folosu pentru viitoru. Mai înainte se putea luâ în considerare diplom'a de nobilu, si cavalerulu; acum'a spiritulu tempulu au ruptu barierele acelea; (ce-va ilussione. — not. coresp.) acum fia-care este nobilu, deca are caracteru nobilu; fia-care e capace de a imbraca oficiu, deca are studiele si diligintia receruta. Caracteru necorumpibilu, diligintia si capacitate: aceste trei cerintie sunt de ajunsu. (Dara protectiunea? not. cor.)

Domnii nostri, cari în tempulu trecutu (acum'a dora nu? not. cor.) duceau rola de notabilitati, sa se pazéseca, sa nu se mestece în ce-va, ce nu se tine de chiamarea loru. — La purtarea unui oficiu se cere mai multu decatu credu ei. Poft'a de a domni si patru cai suntu acum'a nisee lucruri vechi, laterale. (Prass'a inca totu ne arata contrariulu; caci în Trann'a perhoreséca inca si astadi partid'a soi disant constitutiunala liberala eugatarea, ca unulu care nu este possessiunatu, nu pote ajunge la nici unu oficiu în comitatu.)

Si în anulu 1861 amu vediatu unu esemplu tristu de astfelu de alegeri. Noi amu umblatu lenevindu

*) Si dictandu cate 25 not. coresp.

**) Acest'a trebe sa se dovedéseca mai antâiu not. cor.

în anii de mai înainte, nu amu invetiatu nimic'a si la ivirea aurei constitutiunei s'au alesu omeni de amplotiati numai pentru vre-unu meritu politicu, cari de-si au pututu sa fia patrioti buni, insa au fostu cu atâta mai slabi amplotiati. Au fostu multe casuri, de astfelu de domni plini de merite, neluandu în considerare progressulu spiritulu tempulu, parodandu (inganandu) cu nesciintia cuvintele lui Ludovicu XV eschiamau: la loi c'est moi! (legea sum eu!) Fatia cu astfelu de omeni si legile cele mai limpezi spala numai pre arapi.

Unu surisu amaru trebe sa jôce si acum'a pre fatia unni patriotu adeveratu, candu vede, cum resuna cuventulu acest'a si acum'a în multe locuri, fara sa se auda. Spiritulu de clica incepe eara asi scote capulu. Multe comitate au dechiaratu apriatu, ca ele nu dorescu fara caracteru si capacitate, — si totusi cum au seversitu alegerite de „amicabilu“. Possessorii nostri si patrariu de magnati suntu proletarii, cari n'au incatrâu sa se întorca si ce sa faca; mintea loru sta întielenita; economi'a si-au derimatu; acum'a vréu sa inchida clasei de mijlocu cariera pentru care s'au luptatu si au invetiatu cu multe neajunsuri, ca în fine sa secere vre-unu folosu alu nesuintiei loru. Unu laicu, unu cismasiu aru deveni ridiculosu, deca s'aru varî în atelierulu unui pictoru, ca sa pictoréseca capete de madona; pentru ce suferé mintea sanetosa, ca sa se imbuldiéseca omeni nechiamati cu capete seci dupa posturi de amplotiati? Acest'a sa remana, unde au fostu — la economi'a loru, buna séu rea si sa nu inchida calea acelor'a, cari n'au nemica'afara de ratiunea loru. Au dora nu amu invetiatu nimic'a? Se voru ivi casuri, pre care nu trebe sa le uitâmu, deca vremu sa ne crutiâmu rosinea pre venitoru. — Aceea sa nu se intemple, ca sa se faca judecata de câtra unu judecatoriu, carele nici nu are facultate de a judeca nici nu are vre-o idea despre „dreptu“; Sa nu se intemple, ca sa fia necessiatu unu jude cercualu nesciutoriu, sa céra deslusire dela scriitorulu seu. — Sa delaturâmu mai intâiu sgurele acolo unde ne este mai curendu cu putintia, ca sa nu póta dice inimicii tiei nostre, ca ca nisee nematuru amu ajunsu din putiu la lacu; deca nu ne nemurimim cu fraculu sinoratu, deca nu vremu, ca acest'a cari ne-au mancatu turt'a nostra, sa manance si sfermiturele, deca nu ne incredemu cumetiloru, celoru imbracati în pele de leu constitutiunala: apoi sa nu cademu în altu estremu si sa nu incaldimu sup'a (zam'a) de doua-dieci de ani. Calea sa fia a barbatiloru nostri, cari suntu pregatiti în privintia juridica si si-au facutu studiele sele juridice. Versatoriulu de clopote sa remana la me-

FOISIORA.

Espositiunea universalâ dela Parisu din 1867.

(în estrasu din „Aten. Rom.“)

(Urmare.)

În fine Angli'a chiama lumea din nou în capital'a sea la 1862, si acea Espositiune este pâna astadi cea mai însemnata, atâtu prin multimea si varietatea productelor espuse, câtu si prin organizatiunea sea,

Lumea intréga era inca uimita prin magnificentia Espositiunei Universale dela Londr'a, candu în anulu 1865 unu decretu alu Imperatorulu Napoleonu III, anuntia lumei întregi ca în 1867 se va deschide la Parisu o Espositiune Universale. O comisiune compusa din somitati ale sciintiei, ale agriculturii si ale industriei, fu insarcinata cu organizatiunea acestei Espositiuni. Eminentulu economistu si consiliariu de statu D. Le Play *) este numitu comisariu generalu alu Espositiunei. Comisiunea se pune pre lucru si în curendu apare planulu si sistemulu de clasificatiune adoptatu pentru Espositiunea dela Parisu. Totu deodata ea face apelu câtra toti producatorii din lume, invitandu-i sa ia parte la acesta pacinica si marétia lupta. Se comunica tuturoru staturiloru loculu ce le este rezervatu pentru a-si espune productele si se invita fia-care din tresele a luâ mesurile convenite pentru stringerea obiectelor si espedierea loru la tempu. Acestea

se petreceau în anulu 1865. Sa nu anticipâmu, cu descrierea Espositiunei cum are sa se faca; vomu vorbi despre acest'a la loculu convenitu.

Acest'a este pre scurtu, Domniloru, istori'a Espositiuniloru. Dupa cum vedeti ele suntu institutiuni moderne, pentruca numai în tempii moderni, si mai cu séma de candu a aparutu oper'a nemuritorulu Schmith asupr'a Bogatiei natiuniloru, numai de atunci societatea a întielesu însemnatarea agriculturii si industriei si prin urmare a travaliului. Destulu si prea destulu se serbatorisera Cesari; destulu meritu omului se concentrase în art'a de a face concuiste (cuceriri); în destulu fusera asuprite clasele muncitóre, pentru ca sa le vie si loru rendulu a vedea fructulu osteneleloru loru incununatu cu lauri.

Astadi, Domniloru, în tierile inaintate, mai cu séma în Franci'a si Angli'a pre lângâ Espositiunile Universale se facu periodicu Espositiuni nationale, dupa cum s'a facutu în Franci'a la 1860. Afara de acestea se facu Espositiuni séu mai bine Concursuri regionale; me esplicu: Franci'a este impartita în mai multe regiuni; în fiecare regiune se organizéza dupa rendu în orasiéle principale Espositiuni de agricultura si industria si în unele localitati si de bele-arte: astfelu ca nu este anu în care sa nu se faca în Franci'a mai multe Espositiuni regionale. Acestea întretinu progressulu si pregatescu pre producatorii pentru lupt'a ce-i astépta la Espositiunile Universale.

Acum deca avem o idea despre istori'a Espositiuniloru, sa ne întrebâmu care este scopulu acestorui institutiuni si influintia loru binefacatóre asupr'a societâtiloru moderne.

II. Dela fundarea loru Espositiunile au avutu de scopu pre de o parte de a resplati meritu,

dibaci'a acelor'a ce se voru deosebî prin confectiunarea obiectelor espuse, iera pre de alta ca sa stabiléseca emulatiunea între producatorii facendu-i totu deodata sa profite de reciproc, unii de dibaci'a altor'a. În adeveru este dreptu ca societatea sa resplatesca pre acest'a care prin trud'a ce-si dau, prin iscusintia si invetiatur'a loru inventéza séu perfectiuneza obiecte care-i suntu folositoare. Se resplatesce, se medaliazâ soldatulu care se distinge prin bravur'a sea pre câmpulu de batalie, pentru ce ore nu s'aru resplati si medaliâ celui'a-laltu soldatu alu industriei si alu agriculturii? Care aru fi dreptatea ca sa se incununedie ca lauri acest'a care facu sa curga sîroile de sânge, adesea pentru cause mari si nobile în adeveru, si sa se lase în uitare aceli lucratori neobositi, cari în deosebitele ramuri ale industriei si agriculturii ne procuréza pre fia-care di noue obiecte destinate a satisfacé trebuintiele nostre cele mai neapérate! Recunoscu meritu si bravur'a soldatulu care a implantatu drapelulu victoriosu alu Franciei pre turnulu dela Malacoff, insa sa se recunósca si meritu acelu nemuritoriu Watt care ne face sa sburâmu în câte-va dile dela o margine a Europei la cealalta; sa se recunósca si sa se resplatesca de câtra societate meritu atâtorui mii si mii de lucratori din acele usine imense, din acele mine ascunse în sinulu pamentulu, si dupa acele câmpii udate cu sudorile loru care mai pre urma se prefacu în spicuri aurite, în holde bogate!

Dupa noi dara, si credemu ca toti suntemu de aceeași parere, nu pote fi institutiune mai nimerita, mai drépta decatu Espositiunile, candu este vorb'a de a se incuragiâ lucratorii dibaci. Societatea nu numai ca nu perde nimic'a, din contra castiga caci acele incuragiari nu facu decatu sa desvolteze si mai multu activitatea nascocitóre a lucratoriloru.

*) D. Le Play a visitatn Romani'a în 1837 dimpreuna cu omeni de sciintia care însotieú pre principele Anatoiu Desuidoff, în calatori'a sea sciintifica.

seri'a sea, posessorulu prelânga posessiunea sea. Nu p'óte fi fiacare Cincinatu unu Dictatoru.⁴

Telegramu la Hr. Ztg.

Clusiu 24 Maiu. Comissariulu reg. fu salutat'eri in Turd'a prin Dr. Ratiu in limb'a româna de intelegint'a româna de acolo si de prin pregiuru si totu odata recercatu sa binevoiesca a esoperá dela Majestatea Sea redeschiderea dietei tranne, a legiloru din 1863/4. Dr. Ratiu asigura totu odata, ca români Transilvaniei decretarea si executarea uniunei contra voiei lor, o voru privi totudéun'a de unu actu de violentia, ca voru luptá contra acestui cu tóte puterile morale si inca si preste o suta de ani voru reclamá drepturile lor acum nerespectate.

Principatele române unite.

Bucuresci. Monitotoriulu publica o programa pentru capitala cum are sa serbeze diu'a de 10 Maiu aniversarea dela sosirea Principelui Carolu I. in Romani'a.

Galati 5 Maiu. Foile Bucurescene ne sosindu-ne ince, nu putemu vorbi nimic'a lectoriloru nostri despre cele ce se voru fi petrecendu actualminte in capitala; totu ce putemu spune e ca in regiunile inalte ale capitalei se vorbesce de venirea la ministeriu a Dloru M. Cogalniceanu si Colonelulu Adrianu: celu întâiu cá Presiedinte alu Consiliulu si ministru de justitie si celu alu doilea la Ministeriulu de resbelu, in loculu Dloru C. Cretulescu si T. Ghergheli, ce se dice ca aru avea intentiunea a parasí portofoliurile ministeriale. Se mai vorbesce inca ca Cameraria au a fi convocate in curendu in sessiunea extraordinaria, spre a se ocupa de nenumeratele estiuni importante, la ordinea dilei; si acést'a are a se face, in scurtu, tempu, dupa întórcerea in capitala a M. S. Domnitoriulu, din Romani'a mica, si a Dlui Ministru de interne I. Bratianu, ce actualminte se afla in revidi'a districtelor din Moldov'a.

Sperâmu ca in curendu vomu avea fericirea a vedea pre Ministrulu liberalu si in mijloculu nostru.

Dupa informatiunile ce avem din diversele párti ale Romaniei, relative la recólt'a viitoare, resulta ca ploi urgente si in cantitate mari ne suntu fôrte necesarie mai pentru tóte pártile Romaniei; cáci afara de districtele Bacâu, Tecuciu, Vaslui, Berladu si o parte din judetiele de munte ale Romaniei de dincolo de Milcovu, unde au urmatu dilele trecute putine ploi, restulu tiei ne presentá unu aspectu inforatoriu, din caus'a secetei; cu tóte ca ni se asigura ca inca nu e ne prelungi inca

câte-va dile. *) Dee Domnulu cá ingrigirile nóstre, in acestu respectu, sa se respésca, si sa ne invrednicimu a vedea recólt'a viitoare mai abondanta de cátu totudéun'a; cáci destulu amu fostu bantuiti, doi ani dearendulu, de fómete, bóle si câte alte rele. „Timpulu“

Prin decretu cu dat'a 19 Apr. se promulga urmatórea lege:

Pentru infiintarea unui nou sistemu monetaru si pentru fabricarea monetelor nationale.

(Continuare.)

Art. IX. Se va fabricá si emite mai întâiu monet'a de arama, de a cárei'a circulatiune se simte mai imediata necesitate. Monetele de argintu si apoi de aur se voru fabricá si pune in circulatiune indata ce mijlócele financiale voru permite.

Pentru inceputu se va fabricá monet'a de arama in urmatórea catime:

25,000.000	piese de 10 bani in val. de lei	2,500.000
25,000.000	— — 5 — —	— 1,250.000
10,000.000	— — 2 — —	— 200.000
5,000.000	— — 1 — —	— 50.000

65,000.000	— — „ — —	— 4,000.000
------------	-----------	-------------

Art. X. Monet'a va avé pe un'a parte armele tiei si pe de alt'a indicatiunea valórei nominale si anulu.

Art. XI. Monetele de aur si argintu, ale Franciei, Belgiei, Italiei si Elvetiei, fabricate dupa acelasi sistemu monetaru se voru primi in tíera la tóte casele publice de un'a potri cu monet'a legala a tiei.

Art. XII. Celelalte monete straine de aur si argintu, câte circula astadi in tíera se voru primi la tóte casele publice inca pentru tempulu pâna candu se va face emisiunea I-a a monetei nationale de argintu si de aur pe pretiurile stipulate in tabel'a lit. B. anecsata la acést'a lege.

Dupa trecerea de 6 luni dela I-a emisiune a monetei nationale de argintu si aur ori ce moneta, afara de aceea care representa sistemulu monetaru decimalu stipulatu prin conventiunea internationala din 23 Oct. 1865, va incetá de a mai avea cursulu legalu si obligatoriu.

Art. XIII. Fabricarea monetelor se va dá in întreprindere, luandu-se tóte precautiunile necesarii pentru confectionarea lor identica cu monetele franceze, atátu in privint'a titlului, greutatei si dimensiunii, precum se stipuleza prin legea de fatia, cátu si in privint'a tolerantie acordate si a cátimei cerute si prescise.

Art. XIV. Acestu sistemu monetaru se pune

*) Nu intelegemu. R. „T. R.“

in aplicare dela dat'a unei publicatiuni de trei luni, terminu ficsatu de ministeriulu financieloru.

Art. XV. Gubernulu va fixá, prin mesur'a administrativa, terminulu dela carele cassele publice nu voru mai acceptá alte monete de aur si de argintu decátu acele legale.

Art. XVI. Nimenu nu va fi tinutu a acceptá in plata monete de arama pentru un'a suma mai mare de cinci lei, ori care aru fi sum'a ce este de plata.

Art. XVII. Dupa trecerea de siése luni dela antái'a emite a monetei nationale, monetele straine de arama ce circula astadi in tíera, incetéza de a mai avé cursu.

Art. XVIII. Corpurile legiuitoare fixeza din tempu in tempu, dupa oportunitatea si in urm'a propunerei ministeriulu de finance, felurile si catimele monetelor ce se voru fabricá.

Art. XIX. Monetele nationale usate se voru stringe, topi si se voru inlocui prin altele nóua.

Cheltuél'a acestei operatiuni se va trece in bugetulu statului. (Va urmá.)

Varietáti.

** Escelenti'a Sea Comis. reg. ni se spune ca calatoresce prin tíera. Dupa scriile ce le avem, calatori'a se continua dela Clusiu preste M. Vásárhely Sighisior'a, Mediasiu, Odorheiu la Brasiovu, de aci la Sabiu si de aci preste Alb'a-Jul'i'a Blasiu la Clusiu. „Hr. Ztg.“ ne spune in nr. seu de joi, ca va sosi in Sabiu in 28 Maiu adeca poimáne. (vedí si teleg.)

** Escelenti'a Sea Episcopulu romano-catolicu M. Fogarássy a transpusu Esc. Sele Dl. conte Em. Miko cinci sute florini pentru fondulu de „impedecarea emigrárei seciloru.“ Dlu Eppu s'a declarat ca este gat'a a cresce in unulu din institutele subordonate siesi, doi tineri seci din Moldo-Romani'a pre spesele sele.

** Ilustr. Sea Dlu vice-presied. alu Tabl. r. Ioann Cavaleru de Alduleanu e denumitu de consiliariu in ministeriulu de justitia.

** (Scrii despre Incoronare, solemnitati si petrecerea MM. LL) Terminulu incoronarei se pune acum pe a dóu'a di de Rusalii dupa stilulu nou seu pe Duminec'a cea d'antái'u dupa Rusaliu (In diu'a Rusalielorú nóstre). Solemnitatea dela Joi'a verde din estu anu va capetá in Pest'a o deosebita splendóre prin participarea MM. LL. — Se dice ca curtea imperatésca pe venitoriu va fi patru luni la Bud'a. Din aceste cadu dóue pe lunile de véra. Carnelegile Le voru petrece la fia-care alu doilea anu in Bud'a.

Ne-a fostu datu acést'a la o multime de Espositiuni, pentru ca ne-amu interesatu fôrte multu de aceste institutiuni; amu lucratu chiaru intr'unu modu oficialu la Espositiunea nationala din Franci'a dela 1860; ei bine in tóte amu vediatu cu cea mai vie fericire adenc'a intipárire ce lasa in animile lucratoriloru mari si mici, premiurile ce li se acordá.

Sa resumámu acum si influinti'a ce au exercitatu Espositiunile. Influint'a lor se póte privi din trei puncturi de vedere: economicu politicu-socialu si moralu.

Din punctulu de vedere economicu nu mai remâne indoieála, ca intrunirile acestea au facutu sa progreseze industri'a si agricultur'a intr'unu chipu considerabilu. Putnu lucru este óre cá atátea mii de fabricanti si agricultori sa fia pusi in contactu si sa póta studiá fia-care obiectele care-lu intereseza mai de aprópe? La putine nascociri gândim noi ca au datu nascere Espositiunile? Putnu castiga fabricantulu de masina de aburu candu are inaintea sea mai multe sisteme deosebite si le póte studiá cu de amenuntulu? Apoi acést'a întâlnire de productori din tóte pártile lumei, la putine tractiuni comerciale au datu nascere? Câte si mai câte contracte se voru fi incheiatu la Londr'a cu ocaziunea Espositiunei dela 1862!

In unele tieri atátu de multu este incredintiatu guvernulu despre folósele ce tragu lucratori mergendu la Espositiuni, incátu din Franci'a s'a transmis in contulu statului multime de lucratori de tóte specialitáti, cá sa studieze Espositiunea dela Londr'a. La întórcere fia-care specialitate si-a facutu raportulu seu, si colectiunea tuturor raporturilor a atrasu atentiunea economistiloru si barbatiloru de statu.

Din punctulu de vedere politicu si socialu Espositiunile au de resultatu de a apropiá din ce in ce mai multu deosebitele popóre ale lumei. Unde erá vorb'a pâna la Espositiunea Universalá din 1851 cá popórele din ori-care parte a lumei sa se întreca care mai de care sa vie sa ia parte la lupt'a la care erau invitate! Ómenii apropiandu-se castiga in relatiunile loru internationale pentrucá ajungu a se cunósce mai bine. Unde pâna aci popórele se întâlnea pre câmpurile de batalie; unde pâna aci se puneau in fatia unele cu altele numai cá sa si verse sângele, acum la Espositiunile universale inimile generóse au multamirea de a vedea ca ómenii din tóte unghiurile globului se intrunescu pentru a se luptá, in sa intr'ununu modu pacinicu si infratitoriu. Sa nu ne mirámu cá Espositiunile universale sa fia ante-guard'a acelei infratiri universale, acelei páci perpetue pre care generosulu abate de Saint-Pierre o întrevédea in visurile sele. Candu natiunile se voru cunósce mai bine; candu lucratori voru fi pre deplinu convinsi ca potu trái fara a face sa curga sângele, atunci sa fimu bine incredintiati ca intre institutiunile care voru fi condusu ómenirea la aceste resultate fericite, Espositiunile Universale trebuie sa ocupe unulu dintre cele dintái'u locuri. A fostu nobila si marétia inspiratiunea imperatorelui Napoleonu III candu a propusu la 1849 cá sa se faca la Parisu o Espositiune Universalá; ómenirea trebuie sa-i fia in veci recunoscátore pentru resultatele ce culege astadi din infiintarea Espositiuniloru Universalé. Adeveralu este ca putine spectacole potu inaltá inim'a; putine potu bucurá pre acei utopisti sublimi care viséza pacea si infrátirea intre ómeni, cá spectacolulu unei Espositiuni Universalé, unde se vedu intruniti ómeni din tóte unghiurile globului!

Din punctulu de vedere moralu Espositiunile nu suntu mai putinu folositoare. Nimic'a nu póte inaltá inim'a lucratoriulu, nimic'a nu-lu póte impacá mai bine cu suferintiele care adesea ii intristéza sórtea, decátu consciint'a ca lucrulu seu, resultatulu sudoriloru sele intelectuale si materiale, are sa fia apretiatu si recompensatu de unu júriu de ómeni celebri. Acést'a convingere intima i-lu incuragiéza, i-lu sustine pre calea adesea spinósa a victiei, si-lu face a se interesá de tíera care scio a respláti pre toli fii sei. Totu din acestu punctu de vedere trebuie sa recunóscemu ca Espositiunile serbatorindu munc'a, serbatorindu agricultur'a si industri'a, le-au redicatu in ochii societáti, si mai alesu a acelorú nenorociti, care au inca miciorimea de sufletu de a crede ca munc'a industrialá si agricola este atributulu vulgului. A trebuitu sa vie ómeni ca Imperatorele Napoleonu III, care sa declare ca puterea unui statu este redimata pre agricultura, industria si comerci; a trebuitu cá sa incununeze cu lauri meritulu, fruntea lucratoriulu, pentrucá chiaru in acestu vécu de lumina, de progresu, sa ajungemu a ne convinge pre deplinu ca nu este putere posibila pentru acele natiuni care nu sciu a incunginrá desvoltarea lorú economica.

Astfelu dara din intreitul punctu de vedere, economicu, politicu-socialu si moralu, Espositiunile au produsu si voru produce pre viitoru resultate insemnate pentru binele ómeniei.

Sa trecemu acum a cercetá principiile adoptate pentru organizatiunea Espositiuniloru Universalé.

(Va urmá.)

** Programul încoronării. După „P. L.” pentru ceremonie încoronării Maj. Sele Imperatului că Rege alu Ungariei se voru cere șapte zile, pentru cari s'a statorit următorul program: In ziua 1, intrarea Maj. Sele in capitala țierei (venindu dela Gödölö) „Te Deum.”— In a 2. voru fi primiti la curte toti magnatii, ablegatii, generalii și oficerii, éra după mediadi se va duce corón'a și insemnele in chiliele Maj. Sele.— In a 3) va fi primitu corpulu diplomaticu. Insemnele se vor mutá in beseric'a de încoronare. Prandiu.— In a 4) încoronarea Maj. Loru. Prandiu reg. Dómnele de curte voru avea unu cercle (petrecere) la Imperatés'a. Insemnele încoronării se voru espune publiculu pentru trei zile. Conductu de facte.— In a 5) banchetu in sal'a redutei. Illuminatie.— In a 6) Predarea darurilor de încoronare mai tardiu orasiulu va predá darurile in naturale. Balu de curte.— In a 7) se voru esamina insemnele de încoronare, și se voru asedia la loculu încoronării. Salve de tunu, prandiu la curte și productione teatrala.

** Banderii. Presidiulu guvernialu a provocatu jurisdictiunile țierei, ca din acele sa se tramita după vointia lor, calareti cari sa participe la banderiele încoronării. Adunarea Scaunala de aici au și decisu in acésta privintia, după cum cetim in Hr. Ztg., a privi ulteriór'a decisiune de competintia universitatiei, și a asteptá o resolutiune in urm'a unei încunoscintii a conferintiei scaunelor sasesci cátra Comissariulu reg. conceputu in intielesulu de mai susu.

** Dualismulu se estinde și asupr'a pasu-pórteloru. Cei cari voru a calatori in afara, déca suntu suditi de ai regatului Ungariei capeta pasu-pórté dela ministrulu ung. de interne și in casuri urgente dela ministrulu ung. de lângá persón'a M. S. Aceste voru purtá lângá pajur'a imperatésca și emblem'a reg. Ungariei.

** Statulu personalu și salariulu alu ministriului ungurescu pentru comunicatiune și afaceri publice, aprobatu de Maj. Sea, consta din:

1 ministru cu léfa anualá de 12,000 fl., și bani de cortelu 2000 fl.; 1 sub secretaru de statulu cu léfa anualá de 6000 fl., și bani de cortelu 1000 fl.; 2 consilieri ministeriali cu léfa anualá de 4000 fl., și bani de cortelu 600 fl.; 1 consiliaru de sectiune cu léfa an. de 3000 fl., și bani de cort. 400 fl.; 3 consilieri de sectiune cu léfa an. de 2500 fl.; unu secretariu presidialu cu léfa an. de 2000 fl., și bani de cortelu 400 fl.; 2 secretari de sectiune, 1 cu léfa anualá de 1800 fl., și bani de cortelu 300 fl.; 1 cu léfa anualá de 900 fl., bani de cortelu 200 fl.; 3 cu léfa anualá de 800 fl., și bani de cortelu 200 fl.; 3 adjutanti de conceptu cu léfa an. de 500 fl., și bani de cortelu 120 fl. Din personalulu tehnicu: 2 superiori ingineri II. clasa cu léfa anualá de 1800 fl., și bani de cortelu 300 fl.; 3 ingineri I clasa cu léfa anualá de 1300 —, și bani de cortelu 200 fl.; 4 ingineri II. clasa cu léfa anualá de 1100 fl., și bani de cortelu 200 fl.; 4 asistenti de ingineri I. clasa cu léfa an. de 900 fl., și bani de cortelu 200 fl.; 3 asistenti de ingin. II. clasa cu léfa an. de 800 fl. și bani de cortelu 200 fl.; doi practicanti de ingin. cu léfa an. de 500 fl., și bani de cortelu 120 fl.; 1 suprainspectoru alu cáilor ferate și alu vapóreloru cu léfa an. de 2200 fl., și bani de cortelu 300 fl.; 2 detto cu léfa an. de 1800 fl., și bani de cortelu 300 fl.; doi comissari de cáli ferate și vapóre cu léfa an. de 1300 fl., și bani de cortelu 200 fl.; 1 consiliaru tehnicu de computu cu léfa an. de 2000 fl., și bani de cortelu 400 fl.; 15 oficiali de computu, intre acesti'a 3 cu léfa an. de 1000 fl., și bani de cortelu 180 fl.; 2 cu léfa de 800 fl., și bani de cortelu 150 fl.; 2 cu léfa an. de 600 fl., și bani de cortelu 120 fl.; 3 cu léfa an. de 500 fl., și bani de cortelu 120 fl.; 3 vicedirectori de oficiulu adjutantu, 1 cu léfa an. de 1200 fl., și bani de cortelu 200 fl.; 1 cu léfa anualá de 1100 fl., și si bani de cortelu 200 fl.; 1 cu léfa an. de 1000 fl., și bani de cortelu 200 fl.; unu v.-directoru pentru archivulu de mape și pentru biblioteca cu léfa an. de 1200 fl. și bani de cortelu 300 fl.; 1 portariu cu léfa an. 40 fl., 7 servitori de cancelaria, 2 cu léfa an. de 350 fl.; 5 cu léfa an. de 300 fl.

** Regele Greciei a incredintiatu in 16 Maiu

pre prince's'a russa Olg'a, fii'a Marelui Duce Constantin, la care ocasune s'a datu 21 salve de tunuri in Petersburgu, loculu incredintării. — In aceea di s'a denumit regele de capu (chef) a regimentulu de infanteria Newski.

** Din Belgradu se spune ca in scurtu tempu Principele Muntelui negru Nicolae va se cerceze pre Principele Serbiei Michailu.

** (†) GAVRILU VAJD'A de SOOSMEZÖ, Cassieru la cass'a c. r. provinciala transilvana, cu inim'a fránta de dorere, aduce la cunoscentia stim. p. t. amici și cunoscuti in numele seu, alu cumnatulu, respect. fratelui Iosifu Folioviu Consiliariu c. r. de comptabilitate in pensiune si sotiței Ann'a nasc. Szabo, apoi alu nepotiloru Alexandru, Conceptistu la R. Guberniu trannu și sotiței Irina nasc. Lazaru, — Nicolau Albertu și Victoría, ca prea iubit'a lui sotița, resp. sora, cumnata și matusia

Elisavet'a Vajda de Soosmezö,

in anulu etáției 58. și alu preafiericeii casatorii 34 după o bóla grea și indelungata, impartasita cu ss. Taine, au adormitu in Domnulu Mercuri in ¹⁰/₂₂ Maiu 1867, nóptea la 11 óre.

Immormentarea se va face Vineri, ¹²/₂₄ Maiu la 4 óre după amédi din locuint'a Strada Cisma di ei Nr. 167, in cimiteriulu gr. or. din suburbiulu Iosifinu.

Sabiiu in ¹¹/₂₃ Maiu 1867.

** Maialu se mai serbá Mercurea trecuta din partea juniloru de tóte trei nationalitáțile dela academi'a c. r. de drepturi de aici. Arangiamentu fu cu gustu. Petrecerea érá fórté animata. Afacerle politice din tempulu nostru, n'a influentiatu de locu spre stricare armoniei in petrecere. Omului i venea a-si pune intrebarea, ca déca junii potu sa petréca asiá in armonia, pentrece nu se intalnescu totu asiá și cei mai maturi de diferite nationalitati. Asupr'a privitoriului románu a fostu multiamitória și radicátorie privirea la esecutarea jocului „Roman'a”, la care participara alátea Domnisióre nerománe, cari jucau insá totu cu alát'a gratia și anima. — Unu deosebitu meritu avemu sa insemnámu aici ce si-lu castigá dlu Maestru dela capela militara a venatorilor c. r. garnisonati aici, cáci acest'a primu notele jocului „Roman'a” numai cu trei zile mai inainte și totusi i succese a esecutá capela sea acestu jocu cu tóte nuanciele musicei románe. Junimea romána credemu, ca va sci recunósce acést'a.

** Hr. Ztg. In Resinari domnesce de unu tempu incóce tare pojjarulu. Preste totu suntu aprópe la 200 copii betezi de betezirea acést'a, intre cari numai copii de scóla suntu 150. Casuri de mórté insa nu s'a intemplatu nice unulu.

** Subscrisulu se afla motivatu a rugá pre stimat'a Redactiune a Telegrafului Romanu a primu in diuariulu seu urmátorea declaratiune: In Nrulu 33 alu T. R. s'apublicatu in rubric'a „Varietati” ca subscrisulu Jude comunalu aru fi fostu beatu in Abrudu si in astufeliu de stare aru fi causatu unu scandalu asupr'a cáruia s'a plansu diuariel magiare, si ca in urma pre subscrisulu l'aru fi arestatu. Fiindu insa ca eu in cealalta di, candu s'aru fi intemplatu atare lucru nici ca amu fostu in Abrudu, me simtu constrinsu a dechiará in publicu ca celu ce au scrisu asiá ce-va despre mine séu a lucratu din malitia séu din prostia — si ca totu ce s'au scrisu despre mine e minciuna. Albacu in 8 Maiu 1867. Ispasu Todea jude comunalu.

Noi le-amu crediutu aceste din urma, și pentru aceea amu si reproducu scirea din „Hr. Ztg.”, cá sa póta vedea respectivulu ce se scrie prin diuarie despre densulu. Dlu desmintitoriu se vede insa ca nu a intielesu intentiunea nóstra pentruca in Hr. Ztg. unde i s'a publicatu numele intregu nu amu cetitu nici o desmintire.

** (O minune.) (M. P.) In Macesdi (Comit. Unedórei) s'a intemplatu unu ce tragicu, la care intemplare e acea curiositate, ca pasiesce unu bou cá resonatoriu. O marturia démna de credintia a intemplárei acesteia, Dlu Michailu Kenderessi din Aiudu serie: Crasmariulu din Macesdi, Isacuti (evreu), provocá pre unu locuitoriu de acolo Ioann Nutiu sa-i platésca cu ce-i datoresce de multu;

*) După o coresp. de acolo adeca dela Abrudu, la Hermanstädter Zeitung etc. Red.

Nutiu insa a mai cerutu de nou beutura, la ce i respunde crasmariulu, ca-i va dá, insa déca nu-i va platí i va luá unu calu.— Nutiu, aprinsu de vinarsu, incepá a se certá cu crasmariulu și alu batjocóri de incelatoriu si venitura si ai si amenintia. Crasmariulu in urm'a acestoru injuraturi, turburatu apuca cu veementia unu scaunu ce érá aprópe de elu și lovi cu atát'a taria pre Nutiu in capu incátu acest'a in vre-o cate-va minute si dede sufletulu.— Pre candu se intemplara aceste in crásma, observara ómeni, ca unulu din boii lui Nutiu incepe a fi fórté neodichnitu in grajdu și pre urma vrea sa se elibere de legaturele cu cari érá legatu in grajdu prin o turburare selbateca. După ce-i succese acést'a boulu, plecá in fug'a mare,— fára de a-lu puté opri locuitorii casei,— racinidu si cu códa radicata pe drumu si se duse deadreptulu la crásma. Ajungendu aci strica cu córnele pórt'a și fára de a bagá in séma pre cei ce erau in curte sa rapede turbatu asupr'a evreului crasmariu, ce sta dinaintea usiei, lu luá in córne si lu maltratá de asiá incátu in putine munte deveni si elu unu cadavru (trupu mortu). —

Nr. 20—1 CONCURSU.

1. Pentru ocuparea statfunei invetiatoresci din Comun'a Chizeteu, inzestratu cu emolumintele anuale de 147 fl. v. a. 30 chible de gráu, 30 chible de cucuruзу, 50 p. de sare, 100 p. de clisa, 25 p. de lumini, 12 stangeni de lemne, 4 jugere de livada, 1 jugeru de gradina și cortelu liberu.

2. Pentru ocuparea statfunei invetiatoresci din Comun'a Cludov'a, (ori Cladov'a R.) cu emoluminte anuale de 84 fl. v. a. 12 chible de gráu, 20 chible de cucuruзу, 100 p. de sare, 100 p. de clisa, 15 p. de lumini, 10 stangeni de lemne, 3 jugere de gradina, și cortelu liberu

se deschide concursu pentru aceste dóue statfuni, pána in patru septemáni dela antái'a publicare in acésta fóia, pána candu doritorii de a ocupa aceste statfuni, suntu avisati a-si substerne recursurile sale instruate cu documentele prescrie — si adresate cátra venerabilulu consistoriu gr. or. Aradanu— ale tramite subscrisului, pána la prefip-tulu terminu. Belintiu, 5 Maiu 1867.

Constantinu Gruiciu m. p.

Protopresb. și Inspect. scolariu.

Vacantia.

Locuri vacante de profesori.

Amesuratu inaltulu emisu alu reg. Guberniu transilvanu dto 14 Martiu a. c. nr. 4963 se eserie prin acest'a concursu pentru trei catedre de filologia classica dela Gimnasiulu de statu c. r. catolicu din Sabiiu (cu limb'a de propunere germana) de venite vacante (impreuna intielegendu-se si aceea, pentru carea s'a scrisu concursu in urm'a in. emisu dto 31 Iuliu 1866 nr. 16,763, publicatu in 8 Augustu a. tr.), fára de eschiderea unei obligári la instructiune subsidiaria in specialitatea limbei germane séu a matematicei, cu considerarea cererilor asternute dejá pentru catedr'a cea in urma numita, cu unu salariu anualu de 945 fl. v. a. pre lângá pretensiunea de adause diecenale de 105 fl. v. a. după fia-care diece ani de servitiu spre deplin'a multiamire.

Petitorii, petitiunile loru indreptate cátra in. Guberniu transilvanu, provediate cu atestatu de botezu si test monii de studie si prescriulu testimoniu de esamenu despre ajuns'a facultate docentiale, cu unu atestatu despre aplicatiunea de pána aci, cu unu documentu despre cunoscentia limbiloru țierei (ungara, romána), au cá pre calea autoritátiloru loru superióre sa le astérna la Directiunea c. r. Gimnasiu de statu din Sabiiu celu multu pána in siése septemáni.

Sabiiu 28 Aprile 1867.

Nr. 19—2

Burs'a de Vienn'a.

Din (13/25 Maiu) 1867.

Metalicele 5%	60	Actiile de creditu	181
Imprumut. nat. 5%	70 10	Argentulu	124 75
Actiile de banca	723	Galbinulu	5 99